

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сэл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№81 (6373)

1986 сэл. От ыйын 8 күнэ
ОРТУОРУНЬУК

Сынаата
3 харчм.

БАРЫ КҮҮҮҮ — ХОДУҢАБА!

ЭБИИ АҢЫЛЫК БЭЛЭМИГЭР

Соторутаагыта сүөлү аһылыгы бэлэмнээһини тарийнигэ оройуоннаабы оперативнай штаб общест-венность кургуомнээх тахсытын биллэрбитэ.

Онно эппэттээн, сель-советтар исполкомнара, отделенелар салалталара көхтөөх субуотунуунтары тарийдалар. Мадьахси олохтоохторо — үөрөнч-чылэр, дьиз хайаайкалара, сүөсүбүттэр күн ахсын 42—45 буолан субуотуну-нуулаатылар. Быһаллы-быт дулбаттан 12 тонна-тын туустаан-тумалаан фермалар тастарыгар по-бистилэр. Кинилэри бири-тэдиин Н. П. Елисеев баһылаата- н өһүлээтэ. Агардас пенсионердар 20 тонна дулбаны быһан бэ-лэмнээтилэр. А. И. Нар-пов салайааччылаах рем-мастерской коллективин 12—15 киһитэ тахсан, күннөөн соруудахтарын лаппа аһардылар. Оро-йуон киһитэн Р. А. Фи-липпов салайааччылаах «Якутмелиоводстрой» мех-учаастага 22 тонна эбии аһылыгы сорутоупкалаан, икки массынанаан ферма-ларга утары тийбэн истэ. Государственной тарийта-лар үлэһиттарын куустэ-ринэн 38 тонна дулба бы-һалына. Оттон ССКП райкомун аппаратын кол-лектива 32 тоннааы сору-тоупкалаата. Бу кэмнэ А. И. Олесов түөрт киһи-лээх эвенога 70 тонна дулбаны чөмчөттө.

ССКП райкомун апа-ратын коллектива олох-тоохторго көрөхсөбиллээх концерты туруорда. Хо-йуонна дьэри спорттивнай күрэхтэһилэр салдан-нылар. Күргүөмнээх тах-сылар күннэра дьиг-чакчы үлэ бырааһынны-гынан буоллулар.

Маассабай тахсыларга Хонтобого барыта 208 тонна, совхоз үрдүнэн 532 тонна дулба бэлэм-нэнэ.

Ханыат общ. корр.

х х х

Кытаанах нэбиллэһин үрдүнэн кэллэ үс күннээх маассабай тахсыларга 100 тонна дулба бэлэм-нэнэ. Онно от ыйын 20 күнүгэр дьэри 300 тонна дулба бэлэмнэниэхтэээ туолар туруктаанна. Отде-ление салалтата бу ый 10 күнүгэр дьэри общест-венноһы, рабочайдары эбии аһылык — дулба, бы-дах, лабынта сорутоупка-ларыгар маассабайдык ту-руорарга, анал эвенолары тарийнэртэ эбии дьаһалла-ры бэлэмнээтэ.

Общественность көхтөөх субуотунуунтары салда-наллар. Балмыһа коллен-тивиттан ордуи активнай-дык А. Н. Собакина, ос-куолаттан учууталлар С. Ф. Лаварев, Н. Н. По-пов, И. Н. Попов уонна Н. Ф. Смирников кыттал-лар.

М. ЛЕОНТЬЕВА,
ханыат общ. корр.

КҮРГҮӨМНЭЭХ ТАХСЫ ТҮМҮКТЭРЭ

Общественная сүөлү аһылыгы бэ-лэмнээһинигэ от ыйын 1 күнүттэн 6 күнүгэр дьэри оройуон үрдүнэн охсуу-лаах нэбиллэ биллэраллибитэ. Бу күн-нэргэ барыта быһааннаах 4527 тонна дулба оннугар 1466 тонна эрэ собо-туопкалаанна.

Оройуон бары государственной та-рияталариттан, предприятиеларыттан быһааннарын 13 №-дээх профтехучили-ще, ССКП райкомун аппаратын, суолу тутар-өрөмүөннүүр учаастак уонна Гос-страх инспекциятын коллективтара эрэ толордулар. Ол курдук профтехучили-щеалар 250 тонна дулбаны бэлэмнээти-лэр. 83 тонна дулбаны сорутоупкалаа-быт суолу туттааччылар иккис үнүгэй көрдөрүүлэһилэр. Үһүскэ 52 тоннааы бэлэмнээбит ССКП райкомун аппара-тын коллектива таһыста.

Оройуон киһиннээһи госбанк, сбер-

касса үлэһиттэрэ бири да тонна дул-баны быспатылар. 86 тонна быһаан-наах интернат-оскуола коллектива эмиэ бири да көбүрөспэтэ. Чурапчы абыс кылаастаах оскуолатын коллектива маассабай тахсыттан туора турда.

ЛТЦ-3 коллективиттан 2 киһи тах-сан, 8 тонна дулбаны бэлэмнээтилэр. Сүүһүнэн киһилээх райпо суотугар бы-һааннаах 300 тонна ойнугар 10 тонна эрэ баар. Манньык хаалыкын райсовет исполкомун ис дьыалаба отделын, лес-хоз, Чурапчы орто оскуолатын, өрө-мүөннүүр-технической предприятие, «Якутагропромстрой» мехколлонатын, о. д. а. коллективтара таһаардылар.

Хаалымылаахтар куоттарбыттарын си-гнэр дьаһалы ыһахтаахтар.

Сүөлүгэ сүмөһиннээх уонна дороххой аһылыгы бэлэмнээһинигэ оройуоннаабы оперативнай штаб.

Москваҕа Үтүө дьулуур оонньууларын аһыллыта

Сир планета, — мос-костан кестөрүн кур-дук, халлаан күөҕэ, хатыламат нэра, са-риниҕэ буолбакка, олох-хо анаан аһыллыбыт — инни итинник Москва-да В. И. Ленин ааты-нан Кини стадионна от ыйын 5 күнүгэр үөрүүлээхтик аһыллы-быт. Үтүө дьулуур оон-ньууларын эмблематы-нан буолла.

Бу бодон нүрэхтэ-һиллэр «Спорна добор-дохууттан» — Сир үрдү-гэр айада» дьиз девиз-таригэр бэйэтигэр ин-нилер ылгэлээх тыһы-нара биллэр. Эйэҕэ, до-бордохууга, бэйэ-бэйэ-нин өйдөһүүнү уонна итэҕэйсини бөгөргө-төргө Үтүө дьулуруу биһиги дойдубуттар чыһинэй нүрэх бил-дьаһыга куустэрин холоһо, Олимпийскай хартилан биллэрилли-бит принциптэргэ: ор-дук үчүгэй итэһинэ ор-дук нус-хас күн сирин үөскэтинэ нөмөлөһүү-гэ эрэллээхтэрин би-бигэртэһэри кэлбит планета куустээх ат-леттарын холбоор, Москваҕа, Таллинна уонна Ригада бэрил-лээхтээх стартарга 70-ча дойдуттан атлеттар ниттыһы ыһахтара.

Мустубут дьон табаа-рыстары Горбачев М. С., Алиев Г. А., Веротников В. И., Гро-мыко А. А., Зайков Л. Н., Лягачев Е. К., Рыжков Н. И., Соло-менцев М. С., Шевард-

надзе Э. А., Демичев П. Н., Долгих В. И., Соколов С. Л., Бирю-кова А. П., Добрынин А. Ф., Никонов В. П., Яковлев А. Н., Капи-тонов И. В. Кини три-бунага тахсыларын ытас тыһынан көрүс-түлэр.

Үтүө дьулуур оон-ньууларын ниттыһы-лаахтарыгар уонна ылдыттарыгар ээрдэ-тылы ССКП КК Гене-ральнай секретара М. С. Горбачев эстэ. Кини өтүгүтэ улахан болдомтонон истилинна уонна хаста даҕаны ытас тыһынан добу-нуолланна.

Ити киһиниттэн ула-хан спорттивнай-уус-уран көрдөрүү буолла.

Визе континент бас-тыг спортсменнара стадионна Үтүө дьу-луур оонньууларын бы-лааһын киллэрдилэр. 1986 сыллааһы Үтүө дьулуур оонньуулар аһыллыбытынан биллэ-риллинэ. Биһиги пла-нетабытын симэоллаан көрдөрөр халлаан кү-өҕэ төгүрүктээх урун-былаах флагштопка бы-таанын үөһэ тахсар.

ССРС Государствен-най Гимнэ дуорайылар. Лужники үрдүнэн дьэ-дэбит боруонса иһит-тэн түгүгү харатаны сыйлаа халлаанга сы-лаас төлөн күөдөһчүлө-нөр. Үтүө дьулуур оон-ньууларын уота ума-тылына.

(ССТА).

Репортаж

БЭС ТҮМУҢАХ ОТЧУТТАРА

Сир-дойдута сырыт-тахха, дьикти ааттаах-суоллаах аһаабы, үрөһи көрсөрүн баар буолаач-чы, Бэс Түмүһах ааттаах Чурапчыбыт буоругар ону эрэ көрсөм дьэбөк-кэ ыстахтиһэ. Бэс Тү-мүһахха барабыт дьиз буолла. Чээл күөх тийт иэс эркиннээрдээх улахан алаас от үрэх дьэки тү-мүһахтыа аһыан киирэр көрдөрбүтүгэр, кырдын түөрт түгүнөн бэйэлээх бөстөр ойчуу ностүү-дээхтик көрөһүн аһан тураллар эбит. Дьэ ол да киһи бар дьон буси-ри Бэс Түмүһах дьиз ааттаабыт. Мантан чу-гас нэһрөй хааччаар «Мугудай» совхоз То-лоонгооду отделениетын тароахха батыһыр эвено-ларылтан биридэстэрэ — Василий Алексеевич Го-голев салайар мөһөһүн эвенога — үлэһини.

Биһиги тийиһиттэр Василий Алексеевичтаах үлэһити үлэһэ ээ. От үрэх нэһрөй охсуллубут хатымалын ортотугар

налба сырааҕа холбом-мут кугас орус киирэн күтэллэн турара. Үрэх нэһрөһүн ниттыһынаабы дулдалаах сирин күн уота киллэрччи сибиэт бэс-алта эр бөрдө бүлгүннэ-рэ бүтүлэһинээн хотуу-рунан охсон куһуна сылдыаллара. Куула дьэки икки косилка охсон ку-рулутар тыастара иһил-лэра. Балаҕа киһи сир-ти тэлэн нэһрөһиттэр. Эвенога үлэ тэрээһин-нээхтик уонна дьүккүөр-дээхтик саҕаламмыта өтө кестөрө.

Бу — Василий Алексее-вич стили. Кини, бэйэтэ этэринин, «мус-туһах тийиһин» үлэһити ситиһэ сатааччы. Ол тү-мүгэр эвено бири да чи-лэһэ үлэ хаамыһыттан туора туран хаалбат.

— Ээ, эмиэ былырын-гыбыт курдук үлэһит баралаахпыт. Дьонум састааба сүннүһүн ула-рыһыта. Асыгыт сайын 180 тоннаны оттообу-пунт. Быһыл быһаан — 150 тонна. Аһыаттан өрүсүһүн алаас сирдэри оттуу охсубут киһи дьиз баралаахпыт. Үрэх өтү-гэр аһыатта адыһах. От үтүгүтэ былырын-гыта тийиһэ, ол эрэи отой суох буолбатах. Ик-күстэ-үстэ да тараан мус-тарыхпыт. Үлэтэ, кыр-дын, элбэх буолуо, ол оннугэр от хаалыа суо-ҕа. Валигин эвенолары барыларыгар дулбаны бэлэмнээһин быһаан тэһрдиллэнэ. Овон тү-бүк өссө эбиллинэ. Агар уһугуттан кимэн-хабан истэхха, үлэ кыаллар, — эвеновой Василий Алек-сеевич санаатын лоп-бааччы быһаарар.

— Сир-дойду киһэ киир, кестөрү ылан ис. Снимоктарга: эвеновой В. А. Гоголев үлэ кэмтэри: от охсуутун үтүө, П. Оконешников фотолара.

тэххэ, от да үтэллэ. Көдүһүн охсорго үчүгэ-йэ сүрдээх, — дьизэ Про-копий Гоголев уонна уо-латтарын дьэки көрөн ылла, сүүһүгэр бычыгы-раабыт көлөһүнүн илин-ти харытынан туора со-тунна.

Совхоз отделениетын баттаамалаах эвеноутар юһи үөрөнэра, көрөхси-рэ, кырдын, үтүө. Бу эвенога Барашковтар, Местниковтар, Мохначев-скайдар уонна Гоголев-тар — түөрт дьэһ-нэргэн дьонно түмүсбүттэр, бары даҕаны үлэни туораттан көрөн турбат дьоммор. Кини үөрэрэ баар: үлэ үгэһингэр уһулуу көлү-нэҕэ бэриллэнэ. Ону бу эвено аҕа састаах дьо-но өйдөбүттэрэ быдан-нааҕа.

— Бу сирин бүтэрдэбит эрэ Тапталла Үрөдэр тахсыахпыт. Онно от арыһыда көп сорус буо-лар иһи, — дьизэ от орус-тарыһытар сылдыар Николай Николаевич Местников.

— Көһинини уһаппат баҕалаахпыт. Сорох сир-тэн оннооһор субууттан тутта көһинэр ааттаахтар дии. Убаҕас от турган-ник куурумтуо, ону учуонка ылабыт. Бу үс күн оҕустарбыт оппугун сарсын көһөһтөн көһи. Иһин саҕалаахпыт. Со-руунга көһинэр өссө ор-дук, — дьизэ эвено-вой Василий Гоголев би-һигинини арахаары ту-ран.

Баҕар, бэрт адыһах хонутууан. Василийдаах көһөһит отторууан. эр-көһиллэнэн эмиэ тийиһи көһиллэпит. Онно эвено-вой: «Быйылгы оттоо-хуммутун Бэс Түмүһах-тан саҕалаабыһпыт», — дьизэ.

Үлэ дьонно бигэ быһаа-рыһылаахтара биһигини астыннарда, үөртэ да-ҕаны.

Семен ПОПОВ.

ИНЖИНИ

УОННА

СОЮЗУОНИ

3

Оройуонга суол-нис транспортын ахсаана сылтаан сыл үксээн иһэр. Ити суолунан сылдыһыга бэрээдэги эрэйэр.

Сыл бастагы агарыгар оройуонга суол быраабылатын кэин 525 түбэлтэ табыста. Ити иһингэр 47 водитель арыгы иһэн баран рулга олорон түбэстилэр. Кинилэртэн 10-на рулга олорон быраабытара араас болдохторго быһылына. Арыгы иһэн баран рулга олоору Субуруускай аатынан совхоз уонна «Сельхозхимия» холбоһук механизатордарын өттүлөрттөн элбэх.

Алта ыйга оройуон территориятыгар 7 суол быһааннара таһаарыллыбыттан 5-һа тус бэһэс бас билэр транспордаах дьоннорго тиксэр. Ырытылар көрдөрөллөрүн, саахаллар 80 бырыһааннара мотоцикллаах дьон дьессилииннэ-тэ суохтарыттан, бырааба суох уонна итирик туруктаах мотоцикл рулугар

олорууларыттан, тахсар. Бу дьыл бэс ыйын 7 күнүгэр Диринг бөһүөлүгэр Павлов С. С. «Ик-Юпитер» маарналаах мотоциклы итирик туруктаах ыттан иһэн, ыһаан саайбанка, уулусса кытылыгар турар электро-уот остуолбатын тосту көтүт-

Ааспыт ыйга мотоцик-лы ыттарга бырааба суох, регистрация ламматтах «Урал» мотоциклга үс иһини олордон иһэн Хатылы олохтоого Иустиков Ф. С. Одьулуун—Чурапчы суолугар мотоциклын түктүрдэ. Ити түктүгэр биһир пассажира ыраахан-

рытталар территорияларыгар иһиннээн туруорууну, нутевката суох бас баттах сылдыһыны, принципэ дьону тизинини ытаанах-тык болсуохха. Буруйдаахтары тутта сэмээ тардыаха. Бырааба, суох дьону техника рулугар олордуну булгучу бобул-луохтаах. Бу барыта суолунан сылдыһыга саахал-лааны, дьоннун олодло-нуу тахсытын суох оҥо-руу сүргүн көрдөбүлүн буолаллар.

Суолунан сылдыһыга ураты болдомто кыра саастаах оҕолорго уурулуохтаах. Кинилэр үксүгэр таһырдыа уулуссага оһоннуулар. Ити уулус-саларга уонна суолларга ордук сэрэхтээх буолуун эрэйэр. Бу—госавтоин-спекция үлэһиттэрин, те-респуттар уонна учуутал-лар эрэ кыһамныылара буолбатах, бу—хас бири-дибит. Бүтүүмүт кы-һамныта.

В. САВВИНОВ,
ГАИ автономнспектора.

Суолунан сылдыһы бэрээдэги эрэйэр

тэрдэ. Мотоцикл кэиники олодор олорсон испит С. Посельский эмсэһэлээтэ. Эмнэ манна онус кылаас үөрэнээччигэ Гаврил Платонов госавтоинспекцияга регистрацияламматах мо-тоциклы ыта сылдьан автомашинаны кытары харсыста. Ити түмүгэр мэнэстэн испит табаарыһа атабын тоһутта. Бу түбэл-тэбэ автомашина водителэ эрдэ көрөн тохтоботого буоллар, авария содула өссө ыраахан буолуох этэ.

нык эмсэһэлээн балы-һаба иһири. Вирдиннээн бас билэр транспордаах-тар суол быраабылаларын кэинилэрин туоратыга үлэ салгыы күүһүрдү-лүөтэ.

Автохосийстволар сала-йаачылары иһини өттү-гэр механизатордар орто-лоругар интэр-өйдөтөр үлэни утумнаахтык ы-тыахтаахтар. Водителэр-тэн көрдөбүл өссө күүһү-рдүлүөхтээх. Автомаши-налары, трактордары тэ-

Сана Сокуон сиилэтигэр кирирдэ

ССКН НК үлэһэбэккэ ыһыллар дохуоттары утары охсуһууну күү-һүрдэр дыһаллар туста-рынан уураабы ыһына. Уурааха уорууна, үспү-күлээннээһиннэ, бэри-ги биэриннэ, ыһынан, сокуоннайга суох атын дыһымаларынан дырык-танар, үлэһэбэккэ до-хуоттары киллэрнэр аһыйага суох чакчылар баалара бэлэттэнэр. Со-рохтор байар туһугар го-сударство бас билэр мас-сыналарын, өттүгү, ту-гуу матырыйаалларын туһаналлар. Хааччыны төрүттэлэригэр оҥоһу-огоруу иһин эһин төлө-бүрдэри кыһарыан ыһы-харам сэмэти туһунан су-дууспалылар балаһыан-һаны туһанын түбэлтэ-лэри таһаарыллаллар.

Итинник түктүр бы-һылар советскай граж-даннар сирдээх абары-ларын үөскэтэллэр. Электростанцияны, га-һы көгүлэ суох туһанын иһин 50 солк, диэри ыс-тараан көрүллэр. Итин-хаттаан оҕоруу иһин буруйдаах холуобунай эппиэтинэни сүгэр—иһин сылга диэри хаайыс эбэ-тар итинчэ болдоххо кыһалаһ үлэ эбэтэр 300 солкуобайтан 1000 солк, диэри ыстараан.

Тутуу матырыйаалла-рын сокуоннайга суох атыһаанын уонна атыһа-лаһы иһин, ыһыт ма-тырыйаалы бэлдээн туран, 50 солк, диэри ыстараан көрүллэр. Харчыга эбэтэр сым-налаах малларга хаарты-лааһын, спортивнай он-тон да атын куорхотэни-лэргэ үксүу (сүүйүүлээх оһоннуулар) иһин, сүү-йүлүбүт харчыларын (малларын) бэлдээн туран, 50 солк, диэри ыстараан.

Дуобунастаах киһи су-дууспалылар балаһыан-һа-тын туһунан бэриг ылар буоллаһына, үбэ-мала конфискацияланан ту-ран, 10 сылга тийэ хаа-һыга ууруллар. Бэриги атыттары кытта эрдэттэн көпөстөн ыһыт эбэтэр бөдөн нэмэйдээх бэриги ыһыт иһин эппиэтинэс өссө күүһүрэр—15 сыл-га диэри хаайыс. Итин-и эппиэттээх балаһыан-һа-лаах дуобунастаах киһи оҕордоһуна, ытылларга тийэ эһэр көрүллэр.

ССРС Министрдарын Совета үлэһэбэккэ ыһыллар дохуоттары утары охсуһууну күү-һүрдэр дыһаллар тус-тарынан эһэ тустаах уураабы ыһына. Ол уурааха чуолаан, уоруу, итэһтээһин түбэлтэ-рингэр буруйдаахтарга тахсыбыт ноһооту сым-наларын хас да төгүл ү-дэтэн төлөтөр бэрээдэги олохтуур, хоромиуку ирдэһиннэ эппиэтинэни үрдэтэргэ бары минис-терстволары уонна ве-домстволары харары баа-һыны, үлүннэрон су-руйуулары бопсууга эһи дыһаллары ыһаллары-гар, учуоту уонна от-чуотунаһы тупсаралла-рыгар этиһинэ. Граж-даннар тус бэйэлэрин көмөтө хаһаайыстыба-ларыгар сүүһүнү тутуу олохтоһуу нурмаларын уонна бэрээдэги ытаа-наһын тутууохтаахтар.

Олорор дьэни, даачаны туттар гражданныр үбү туттууларын источник-тары туһунан финансо-вай органга декларация түһэрнэхтээхтэр. Сана Сокуон от ийын 1 күнүттэн сиилэтигэр кирирдэ.

Е. МАКАРОВ,
народнай судууа,
РСФСР үтүөлүк
юриһа.

Тэрээһин мөлтөбүттэн

«Мындаарайы» совхоз Болугурдаагы отделение-тыгар бу дьылга иһиригэр баран 57 сүүһү туһата суох өллө. Ол иһингэр агардаһа ыһа ыһагар 33 сүүһү көннүүнэн оһунна. Итинтэн 11-рэ кырыһ. Сүүһү өлүүтэ сүннүүнэ тэрээһин үлэ мөлтөбү-тэн тахсар. Ол нурдук, ыһыһына сүүһү хотонго хойутаан кырыһта, эһи аһылык ситэ төрүлүбэтэ-рэ, от хаачыстыбатын мөлтөбө улахан охсууну оҕордулар. Дьыннэ, ити барыта—совхоз уон-на отделение салаалала-ра уонна тустаах спе-циалистар бэйэлэрин үлэ-лэригэр эппиэтинэстэрэ намыһаанын содула. Тү-мүгэр итинтэн совхоз 14 тыһыынча солкуобайдаах ноһоотко табыллыт. Совхоз дирекцията сүү-һү өлүүтүгэр быһаачы буруйдаах үлэһиттэргэ ирдэһини туруорбатах.

Дьэ ити иһин, сотору-тааһыта народнай суут бэйэтин кэһе сылдыр муннааһар, оройуон про-курорун ирдэбиллэр оло-дуран, тахсыбыт ноһоот сороһун салтарыга ди-ректор Чичигинаров В. П., директоры колбуһаач-чы Ефимов А. П., ыһаа-бынай зоотехник Федо-тов Н. А., кылаабынай ветврач Ершов М. М. отделение управлющайа Павлов А. Х., отделение ветврача Николаева В. И. ыһаары, биригэдиригэр Луковцев Д. Н., Игна-тьев В. В., үлэһэбэккэ кэ-һэрэ кыһаһынан, ый аһаардаһы хамнаастары-нан төлөтөргө уураахтаа-та.

«СО» общ.корм.

В. И. Керемасов өр сылларга оройуоннаагы киһи балыһаа автомеха-нигынан үтүө суобастаах-тык үлэһэтэ. Балыһаа администрацията бары-лаах кэллээх, булугас-талыгас үлэһиткэ наады-һан кинини законунан анаабыта. Итинтэн ыла бу үлэ биллэрдик сэргэ-сийдэ.

Владимир Ильич кол-лективка арыгыта суох чэбдик олох сирин иһин охсуһар общество маннай-гы сүүбүөх тэрилтэтэ та-рихтарын кытта бастаы-лар кэккэлэригэр чилиэ-нинэн кирибитэ. Киһи—сүүрбэтчэ сыл активнай народнай дружинник.

Снимокка: В. И. Кере-масов.

ИККИ БЫТЫЛКА АТЫТА

Бэс ыйын 25 күнүгэр «Сельхозхимия» холбо-һук слесаря А. С. Миро-нов табаарыстара И. Е. Лаврентьев, Ю. И. Че-палов, П. П. Потапов буолан оройуон кинни-нээһи арыгыны аты-һыт маһаһынтан, бэ-йэлэрэ быһааралларынан, кыһыгы уонна суоһу атыһалаһан иһэн баран Дирингэбэтигэр. Бу кэ-һэ тобус эдэр киһи Лам-па ферматын таһыгар, төрөһүтүгэрттэн ары-гы ыһа, сылгыһыт Михаил Борякин төрөбүт күнүн бэлэтин сылдыһыттар. Бу хамнааныттан рем-бытехника өрөмүөнүүр мастерскойун маастара Н. В. Сергеев холуочу-һан иһэр буолан, мо-тоциклын массыһаада кэтиллэр. Массыһаа иһин өттүн алдытар, бэйэлэрэ эһиллэн хаалаллар. Он-тон сылтаан охсуһуу са-

даланар. Аһаан иһэр дьон буойан көрдүтэрин, холуочун эрэттэр иһэ да барбаттар. Мироно-ваах куюнлуттарын мо-тоциклын ситэн кэлэн массыһаны аны кэлэн өттүттэн астаран алды-таллар.

Ити кэмгэ Мугулай-даагы АКБ шофера Е. М. Сидцев II УАЗ мас-сыһылаах кэлэр. Эмиз холуочук. Куюнлут Ми-роновтаагы 12 буолан аһиригэтэллэр. Улахан быһылаан тахсыһын не-дэһала оройуоннаагы от-делын үлэһиттэрэ кэм-гэр тохтооллор. Барыла-рын милицияга киллэрэн хоһирироллор, 20-лиг солкуобайы ыстараа-п-тыһаллар. Водителлэр Миронов, Сергеев уонна Сидцев дымалалара ГАИ-га бэрлэлэр.

Арыгы содулугар Ми-

ронов Александр Светла-нович автомашинаны ыттар бырааба биһир сылга быһыһына бэйэ-тэ бас билэр «Запоро-жец» массыһыната иһи-кэлин өттө алдыһаа, Сергеев Николай Вале-рьевич рулга итирик уонна быраабаа суох олорбутун иһин 100 солк, ыстарааптанна, мо-тоцикла улахан кык саа-халлаһа. Оттон Сидцев Егор Михайлович II массыһынан ыттар бы-рааба эмиз биһир сылга быһыһына.

Арыгылааһыны утары охсуһуу кыһа далаһы-лаахтык, сорунулаах-тык ыһыттар кэмгэр арыгы иһэн баран рул-га олоруу иһиктин өс-сө кытаанахтык сэмэлэ-ниһэ.

Н. ИГНАТЬЕВ,
ОКО штабын начальнига.

УОСКУЙАР ТАБЫЛЫБАТ

Арыгылааһыны уонна алкоголизм утары охсу-һууну күүһүрдэр туһунан РСФСР Верховнай Сове-тын Президиумун Ылаада тахсыбыта сылтаан орто Оройуонга арыгыны атыһалаһын бэрээдэктэн-нэ. Ол эрэри бу үлэһэ, билигин да итэһэс элбэх. Арыгыһыттары үлэ кол-лективтарыгар сирэйдээн-характаан туран дьүүл-лэһин, сэмээ тарды-лаһын, олохтоно иһик. Биһир олохтоно иһик. Биһир дьылдаах дьону кытта и-

ирдэбилгэ эппиэттээбэт. Ол түмүгэр билигин да арыгыттан сибээстээх хо-луобунай буруйдары оҥо-руулар тахсаллар.

Бу дьыл бэс ыйын 24 күнүгэр «Дьабылытааһын сельскай Культура дына-тигэр народнай суут аһа-куттан сөбүлээн иһэллэр, үлэһиттэр бөсөгүлүлү-лэра чуолкайдымыта.

Молоев Василий Афан-асьевич, Ефимов Николай Алексеевич уонна Седали-щев Константин Петрович арыгыны уоран, холуобу-най дымалалара көрүлү-нэ. Дьыала сүннүүнэ сиһиһтигэр кэмгэр бу эдэр дьон арыгыны урук-куттан сөбүлээн иһэллэр, үлэһиттэр бөсөгүлүлү-лэра чуолкайдымыта.

Медицинскай комиссия Молоев уонна Ефимов хроническай алкоголизм-нан ыһаһалларын бы-һаарыта. Седалищев урут эмнэ маһаһыны ал-дытан, арыгыны уоран хаайыла сылдыһыта. Народнай суут Молоев уонна Ефимовы төрүтү, Седалищевы иһин сыл болдохтоон көгүллэри-һиһа хаайыгыта ыттарга

биригэбэрдээтэ. Народнай суут Бахсы сельсоветыгар Дмитриев Гаврил Гаврилович РСФСР ХК 206 ыстагы-һатын үһс чаһынан оҕорбут холуобунай дыа-латын көрдө. Киһи ары-гы иһэн иһиригэр баран, совхоз автомашинатынан бөһүөлөк уулуссаларынан сүүрдүбүт, олбуору тодо көтүлүт, быһахтаммыт,

туора дьон олоһор кутта-лы үөскөтүт. Оһоһоһор олохтоох сельсовет испол-комун председателэ кэл-битигэр киһи буойарын истиһаах быһаһынан дуг-дуруннаабыт. Бу күлүгээн эмиз—хроническай алко-голик. Арыгыны экири-тиһэн иһэр.

Дмитриев бардан күлү-гэһиннээһинэ толору да-ккастанан үс сылга көгү-лэ быһыһына.

А. СТЕПАНОВ,
старший следователь.

Оренибург, РСФСР баһарынай-прикладной спорна чемпионата күүрат олохтоохторугар дьыһаах спортивнай бырааһынньыктынан буолла. Хамаанданан зачекка Татарская АССР сүүмүрдэммит хамаандата кыайыһыабынан табыста.

Синимоктарга: күрэхтэһинин — биһирдниктэн зачекка чемпион ССРС спордун маастара А. Коноплеву (Горькай к. хаптастан үһүс), ССКП КК чилинэ Социалистическай Ула икки төгүллээх Геройа «Рассвет» колхоз механизатора В. М. Чердынецка (унаттан иккис) кэтээн көрөллөр.

Ал. Поддубнай фотота. ССТА фотохрониката.

Оройуоммут историятын билиэхтээхпит

Выйыл саас Мугудай орто оскуолатыгар оройуон историята учууталлара Г. К. Манаров уруогар сылдьан үлэтин олутун билсиптэрэ. Григорий Константинович хаһааныстыбата олус баай. Өр сылларга үөрэнээччилэртэн экспедиция тарыйан, Лена салааларыгар, сүһүктүгэр чини чиниллэри оңордута. Оно буларга дьон туттубут таас сүгэлэрэ, кыһахтар, ох саз оноһосторо, о. д. а. булула-дубуттара.

Учуутал үлэлээбитэ үһүс сыллар нэһилиэк олохун көрдөрөр бэртээхэй музейи тарыйа охсубут. Мугудайдар Ада дойду сэрэниттэр кыргыттарын көрдөрөр салааларыгар сарид, мина үлгүрүйдүрүгэр, пушка араас гылааларыгар тирбэ тарыллар муһуһула-буттар. Коммунах иһин, манник музейдар сир ахсын кыһан тарыллалар. Биһиги оройуоммут историятын төһө билэбит? Сии билэбит диир буолуохтаахпыт Саха тартыан. Оттон чуолнай даталары, туһааннаах быһааныахтык сыһыаннаах кииһи туһунан билэригэр тыһаахтыына, ордон хаалбыт арыһах оройуомторбуттун иһиталаныбыт. Оттон бу кырдаастарыт П. И. Константинов, П. К. Дьячковская, Г. П. Сер-

геев, И. И. Чичирова-Воробеева тахсыбыт дьон дии.

Уһуар көлүөнөбүтүгэр туту суруйан, оңорон хаалларан арабит? Олох эрдэни-кыһагынан билбит, оройуоннарын олохун сирдээр үтүө баа-лаах дьон суох буолла-хтар. Ол эрээри кини-лэри сатаан толору ту-һаамамыт дьон этиэх-кэ наада. Бонувунулар В. П. Харитонов, И. И. Кононов бэлэттэммит дьективтар, ахтыыла-хана тирбиптэрэ бил-либэт. Оттон Р. В. За-харова үлэлэрэ иһин ба-рыта туһанар ныйаар кинирэ илик.

Мин билэрбинэн, оройуон олохун сирдатарга үлэллэр, арыһах да буоллар, антузастар бааллар. Г. Д. Ефимов үтүстүн бэлэттэниин про-пагандалар, Н. С. Со-ловьев Комсомол албан аатын музейи тарыйа, Е. С. Дьячковская Бо-лугур нэһилиэтин урун-ку-хойукутуу туһунан түмэн, бэртээхэй хо-муу-руннуку оңордо. М. П. Ефимов, К. К. Перминов эмиэ үтүстүн үлэлэ-лэр, докумунтары му-һууна системалыылар. Ол эрээри олохтоохтук ылан оройуон истори-ятын туһунан муһуу-нар, киниик сирдатар дьон арыһах күүрдүктэр.

Саха народнай суру-лааччыта Д. К. Сивцев

— Суоруи Омолоон «До-рождоуу музейа» дьин «Кыһаа» хаһаанна тах-сыбыт ыстатыйаларга: «... сааһан көрдөххө, Саха сириттэр биһи да историческай музейбит суох эбит», — дьин суру-лар. Биһиги оройуомму-тутар чахыс сивук О-куола ахсын көрүтэ уруннуку-хойукуну көр-дөрөр музей күүрдүк хо-тор, муһуулар сии та-риллибит күүрдүктэр. Олордон биһиги дьин-нэхтин иһити-үөрэтин үлэтин ыһыахха айы-лаах суох дьитээххэ сирдатарбыт. Респу-бликанскай музей фили-ала — биһиги краеведчес-кай музейбит оройуон историятын сирдэни көр-дөрбөт, кийи анала атын. Киниик уонна система-лаахтын оройуон олохун, уонна олохтохтуу, сай-дытын, биллэр көстөр дьоннорун, нэһиликтэр, биһирдн тарылталар үлэ-лэрэ-хамаастара толору көрдөрүлэр музейа та-рииллэрэ буоллар, үһуэр ыччаты аба көлүөнэ үтүө үгүстэригэр иһити-тэ, үөрэтинтэ тоһааххэ нөмүлөөх буолуу этэй! Биһирдниктэн антузаста-ры кытта сибээстэһин, историк уууута а. д. а. комсомолцтар манна үлэлэхтэрин наада.

И. ПАВЛОВ,
Саха АССР оскуола-тын үтүөлээх учуутала.

— Совхозум сүөһүлэрин мин эмиэ иһитибин.
П. Окопешников
фототэда.

Аабааччы сэмэлиир

Автобуку күүтэбит

Биһиги, чурапчылар, сыл ахсын сайынны кээ-нэ Вэстээхтэн оройуон иһинигэр автобус сырыы-тынан хааччылыабыт. Ол барыта туһааннаах үлэһиттэр кэнигэр нэпэ-тиспэтэригэр, Оттон хо-лобуу, ыраата барбакка, ыаллы оройуоммутун Мэнтэ-Хаҥалаһы ылаахха, онно онкооһор автобус үтүс нэһилиэһи-өлөөх кууунарга сылдьар.

Выйылгы күүрдүк табы-тастаах суоллаах-иһетээх кураан сайын өтөрүнэн буола иһигэ. Ол эрээри баҕааһа дьэри автобус сылдьа илик. Эрайденнэ элбээтэ.

Оройуон кинигэр таас суол түһүлүтэ. Ошон ха-на баҕарар хаайтарыта суох сылдьаахха сөп. Нэ-һилиэһи-өлөөх кыһагытын учуоттаан райсовет испол-кома автобуу сырытын-нарыга утатытыллыбат дьаһаллары ыһа дьин эрэнэбит.

П. ПЕРМЯКОВ,
Мугудай.

Редактор
Н. Е. МАКАРОВ.

Дирин орто оскуолаты-нан 1982 сылаахха Ко-журов Роман Егорович аатыгар бэриллибит В 696154 №-дээх аттестат сүлүтүгүнэн, дьинэ суо-бу нан арыллар.

Эрилин Эристини аатынан совхоз сала-тата, Чанар сельсо-ветын исполкома, от-дольеһын совета колхознай - совхознай тутуу ветерана

НАЗАРОВ

Афанасий Дмитриевич уһуунук, ырааханын ыалдьан олбутунан олохторугар, сизини-гэр, аймахтарыгар дь-рин кутурданын тириэрдаллар.

Кинесет диретция-та ССРС Кинемато-графиятын туйгуна Лыгин Степан Кири-ковича талтыр кар-гана, ула ветерана

ЛЫТКИНА

Евдокия Петровна уһун ыраахан ба-рыттан олбутунан дирин кутурданын биллэрэр

КУЛЬТУРНОЙ-СПОРТИВНОЙ КОМПЛЕКСТАР

Биһиги консультациябыт

ССКП КК «Клубнай учреджениелары уонна спортивнай тугуулары туһаныыны туссар дьаһаллар тустарынан» уурааһын олоххо киллэ-риннэн сибээстэн Чу-рапчыта, Кытаанахха, Сыллаһа, Хостоборо, Бахсыга, Одьулуунга, Хатылыга, Болугурга уонна Мугудайга баста-ны культурнай-спортив-най комплекстар тар-тыллылар. ССКП райко-сун бюрота кинилэр аналларгар эппиттир-дик үлэһиттэрин хаач-чыаалларыгар ИВСОЛС районун, райсовет ис-полкомун культурга от-долье иһиннэ физкуль-турга уонна спорна ко-митетын, партийнай та-рииллэри соруудаһан турар.

Ол эрээри саҥа саҥа күүрдүк үгүстэр иһи-ком-плекстар үлэһиттэр му-һаараллара албэх, оһит муһуулаах илик. Ошон Норуот айымньытын уон-на культурнай сирдатар үлэ республикатаады (аучнай-методическа и кинин субэлэригэр бил-линиэрэбит.

Оройуоннаады куль-турнай-спортивнай ком-плекса састаабыгар ю-ристар райсовет испол-комун культурга, но-руот үөрэниттэригэр, ис-талаһа, ЗАГС-га от-деллара, физкультура уонна спорна комитета, кинесет, оройуоннаады кини балыһа, райпо-требобщество, олох дьа-һаах хааччыһы прова-дествоннай управлене-га уонна кинилэргэ бас барына бары тарыл-лэр, ДОСААФ тарыл-лэр, суут уонна проку-ратура оройуоннаады

хаһыат редакцията, ли-пография, промкомбинат, «Экспресс» общество ден-торскай бөлөҕө, военко-мэт уонна туһааннаах общественнай тарыл-лэр. Райсовет исполкома кинилэр үлэлэрин сү-рүннүүрү КСК коорди-национнай советы тар-тылар. Ити совет председа-телинан райсовет испол-комун председателин солбуйааччы буолар. Бу совет сүүрүн боппуро-торунан дьарыктанар, ыһа эбэтэр икки ыһа биһирдэ муһуулаһы-лар, туһуулаһар иһи ар-дыларыгар үлэни коорди-национнай совет президи-ума салайар.

КСК оройуоннаады се-ветыгар тарыйар-методи-ческай, тарыйар-маасса-бай, материальнай-тех-ническай уонна эргизни-ин хааччыһы, биһирдэ-тэрэстээхтэр, кулуула-рын, түмсүүлэрин, араас куруһуунтары түмөр уон-на уһуулаһар иһи иһин-иһи олохтору кытары үлэһит секциялар та-рыллылар.

Тыһ сирдэригэр КСК-лар коордионационнай со-веттарын, президиумна-рын, совхозтардаахылар совхозтар директордара эбэтэр кинилэри солбу-лааччылар, нэһиликтэр дьэһилэри сельсоветтар исполкомнарын предсе-дательлэре салайаллар. Бу советтар састаабы-рыгар иһирдэлэр, сел-скай Культура дьэһилэ-уонна кинилэр филвал-лара, баблэһитилэр, ки-буустановаалар, үтэст-дөөх балыһалар уонна ФАП-тар, эргизн пред-

приятеллара, спортивнай саалалар, оскуоалар уонна оҕо тарылталар, сибээс отделлеллара, Олох дьаһах дьэһилэ-рин агиттабтар. Коор-динационнай совет 13-15 кийиттэ турар. Кини-лэр секцияларга үлэ-лэрин 8-9 чилиннээх со-веттар салайаллар.

КСК үлэтин быһаана секцияларынан аттаһы-лар. Тарыйар-маассабай сек-ция культура уонна спорт тарылталарын тү-мэ культурнай-маасса-бай, спортивнай-чэбди-гирдэр үлэлэри быһаа-нылар. Былаанга, холо-буу, норуот маассабай бырааһынньыктарын, күү-лайдары, грандиастай обрядтары уонна ритуал-лары, спартакиадалары, араас күрэхтэһиллэри, эк-скурсиялары, быһаапка-лары, театралызоннай көрдөрүүлэри, концерта-ры, о. д. а. тарыйып ил-лэриллиэн сөп.

Тарыйар-методическай секция нэһилиэһи-дү-ховнай уонна культурнай маһууһуларын үе-рэ-тийин дьарыктанар, он-но олохуран КСК бары секцияларыгар субэлэри биһирдэ, КСК-га кинир-тарылталарга нөмүлөөр, ыһыттылар дьаһаллар ба-лааннарын, программала-рына, сценарийдарына оҕ-рууга рекомендациялары биһирдэ, коордионацион-най совет, иһи секцияларын чилиннэри илэлэрин үр-дэтэр дьаһаллары тар-тылар, иһи-лэри туһа-лаахтын аҕаарыга саҥа формалары көрдүүр, ы-һытаһыбыт дьаһаллары

хаһыатынан, радионап сирдатар.

Любительская түмсүү-лэри салайар секция уус-уран самодетельность, кулуууларын, техни-ческай, физкультурнай-спортивнай, чэбди-гирдэр секциялары уонна груп-палары, любительскай түмсүүлэри, биһирдэ-тэрэстээхтэр кулууула-рын, народнай универси-теттары, лекторийдары тарыйталлар, онно нэһи-лиэһи-лэри тардар.

Көрдөрөн агитация уонна уус-уран кинир-тэ секцияга культу-рай-спортивнай тугуу-ларга көрдөрөн агита-цияны оңоруга методи-ческай өтгүнүн нөмүлө-һөр, маассабай дьаһа-лар киниртэһиллэрин аһи-стэригэр оңорор.

Материальнай - тех-ническай уонна эргизни-ин хааччыһы секцияга КСК материальнай ба-затын ханатыга, куль-турнай, спортивнай на-вентардарынан, техни-ческай оборудованиан хааччыһыга кыһанар, стадионнары, о. д. а. ту-туулары туссаран оҕ-рууга уонна өрөмүөннэ-һигэ общественность күүһүн түмэ тардар, маассабай дьаһаллар ы-һыттылар иһетэһиллэри ба-лааннарын.

КСК-ны үбүлээһинигэ Мирнай Юурат КСК-тын оһитын туһанарга суб-дэһиллэр. Кинилэр бас-таан дьаһалы ыһыты

былаанын оңороллор, онтон көрөн төһө үп наадатын ааран таһа-раллар уонна сметатын оңороллор, онно учуот-танылар. Мыһааллар дьаһалларга наада бу-олар үп, КСК тутуула-рын арендага, аһи-тиир секретарь уонна бухгалтер-хамаастарыгар эһи ааһы фондатыгар бэриллэр үп. Манник сметаларга олобуран, Госстатистика инсепту-ратытан КСК-га кинир-бары тарылталар үлэ-лэ-рин ахсаанын билсэн баран, ити тарылталар КСК-ны үбүлээһинигэ төһөнү сылга киллэрнэ-тээхтэрин ааран таһа-раллар. Холобуу, Ми-рнайга КСК ыһтар дьа-һалларыгар сылга 69336 солк. наада. Үлэһит ах-саана — 21481 иһи. Ити аата тарылталар биһирдн кинилэригэр киллэрнээхтэр 69336: 21481:3 солк. 25 хар-чыны.

Биһиги оройуоммут культурнай-сирдатар тар-тылалар республикага үчүгэй үлэлэринэн бил-лэмлэр. Оройуон спор-тивнай оройуонунан би-лииллэр, ити үтүө аа-ты-тиһи аны КСК-лар тарыллаларынан сибээ-стэн, бары тарылталар салайааччыларга байла-рын политическай-маас-сабай, спортивнай үлэ-лэрин КСК-ларга кини-нэн төрдүттэн уларгыта туттаһарына эр, ха-рыстаан хаалларыахы-тын сөп.

М. ГЕРАСИМОВА,
ОКД методика, РСФСР культуратын үтүөлээх үлэһитэ.

БИНИГИ ААДЫРЫСЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с.

Кара Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-332,

отделлар — 21-265, уонсай — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.